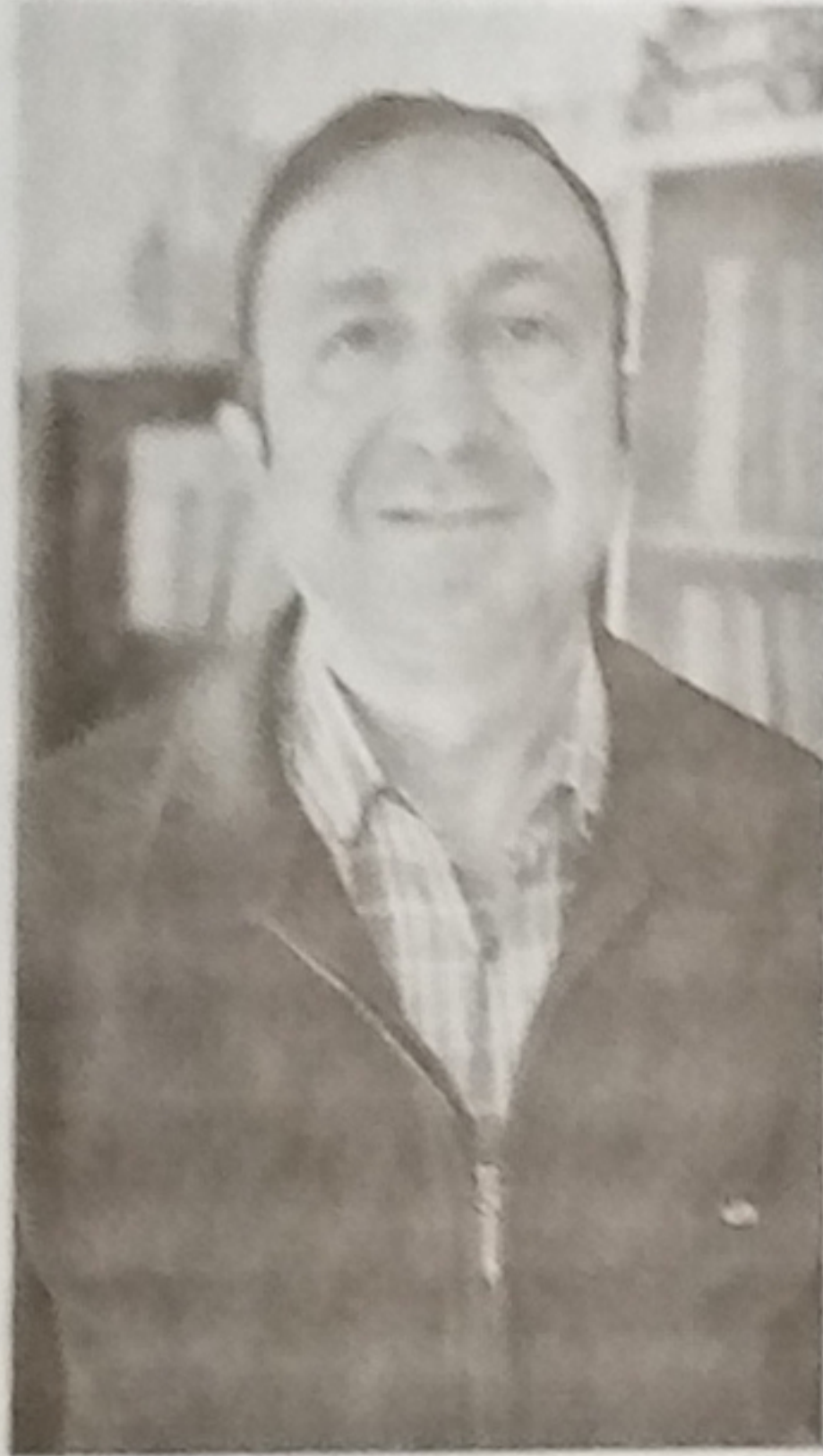

İklim şartları ve gal arısı

KESTANEYİ WURDU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Meyve Yetiştirme ve Islahı Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ümit Serdar, kestaneye zarar veren gal arısının Türkiye'nin birçok yerine yayılmasından ve mevsimlerin 3-4 hafta gecikmesinden dolayı kestane veriminin çok düştüğünü söyledi

İfade eden Prof. Dr. Serdar, "2023 yılını ilkbaharda bir hayli gecikmelerle başladık. Özellikle kış daha uzun sürdü. Çok yağışlı ve serin geçti. Mevsimde 3-4 haftalık bir gecikme yaşadık. Kestane ağaçları daha geç uyandı. Kestanelerin çiçeklenmeleri de daha geç oldu. Bir diğer konuda gal arısıdır. 10 yıl önce Yalova'da tespit edilmişti. Artık gal arısı neredeyse Türkiye'nin her tarafına yayılmaya başladı. Yayıldıkça kestane üretimimizi olumsuz etkiliyor. Bu iki faktör hem ilkbaharın geç gelmesi ve gal arısı nedeniyle bu sene üretim düşüktür. Özellikle Karadeniz Bölgesi'nde diyebilirim ki verim 4'te 1'e kadar düştü. Ege Bölgesi biraz daha iyidir ama Karadeniz Bölgesi'nde verim çok daha düşüktür. Dolayısıyla kestane fiyatları çok arttı. Normalde fındıkla aşağı yukarı eş

değer olan kestane fiyatı 200 TL'yi hatta Sinop Erfelek pazarında 300 TL'yi buldu. Şu anda Ege Bölgesi kestanesi çıktığı için biraz fiyatlar düşmüş olabilir. Genel olarak bu sene verim düşük. Gal arısı ile mücadelede 2 tane çözüm yolu var. 'Torymus sinensis' dediğimiz bir böcek türü vardır. Bunu kullanmak gerekiyor. Bunun çoğaltılmasında özellikle Tarım ve Orman Bakanlığı bunu üstlendi. Farklı yerlere laboratuvarlar kurdular. Bunları çoğaltarak doğaya salacaklar. Diğer bir çözüm yolu ise dayanıklı çeşittir. Bizler olayın biraz daha dayanıklı çeşit tarafındayız. Bu kapsamda özellikle Betizak, Akyüz, Ertan çeşidi bunlar dayanıklı kestane çeşitleridir. Dolayısıyla dayanıklı çeşitlerle yetiştiriciliği arttırmamız gerekiyor. Biz son 10 yıla kadar hep 'marigoule' öneriyorduk. 'Marigoule' aslında çok güzel bir çeşittir. Adaptasyon kabiliyeti yüksek, verimlilik çok iyi ama gal arısına hassastır. Geçen

yıl Türkiye kestane üretimimiz yaklaşık 77 bin tondur. Bu sene tahmin ediyorum 50 bin ton bile çıkamayacak" diye konuştu. **ÜNİVERSİTE DE ÜRETİM DÜŞTÜ** Üniversitenin araştırma istasyonlarında üretilen kestane de verimin düştüğünü söyleyen Ser-

dar, "Bizim özellikle 'marigoule' çeşidinden çok fazla ağacımız var. Bu sene bizim de üretimimiz düştü. Belki de 3'te 1'e kadar düştü. Biz bu nedenle bahçemizdeki çeşitleri, dayanıklı çeşitlerle değiştirme yoluna gidiyoruz" şeklinde konuştu.

Kestane düşmanı olarak bilinen gal arısının yayılmasından dolayı ve 2023 yılında ilkbahar mevsiminin geç gelmesinden kaynaklı kestane veriminin düştüğünü ifade eden Prof. Dr. Ümit Serdar önemli açıklamalarda bulundu.

TÜRKİYE'YE YAYILDI, VERİM DÜŞÜYOR
Eskiden kestane ile fındık fiyatının aşağı yukarı eş değer olduğunu

Normalde fındıkla aşağı yukarı eş

değer olan kestane fiyatı 200 TL'yi hatta Sinop Erfelek pazarında 300 TL'yi buldu. Şu anda Ege Bölgesi kestanesi çıktığı için biraz fiyatlar düşmüş olabilir. Genel olarak bu sene verim düşük. Gal arısı ile mücadelede 2 tane çözüm yolu var. 'Torymus sinensis' dediğimiz bir böcek türü vardır. Bunu kullanmak gerekiyor. Bunun çoğaltılmasında özellikle Tarım ve Orman Bakanlığı bunu üstlendi. Farklı yerlere laboratuvarlar kurdular. Bunları çoğaltarak doğaya salacaklar. Diğer bir çözüm yolu ise dayanıklı çeşittir. Bizler olayın biraz daha dayanıklı çeşit tarafındayız. Bu kapsamda özellikle Betizak, Akyüz, Ertan çeşidi bunlar dayanıklı kestane çeşitleridir. Dolayısıyla dayanıklı çeşitlerle yetiştiriciliği arttırmamız gerekiyor. Biz son 10 yıla kadar hep 'marigoule' öneriyorduk. 'Marigoule' aslında çok güzel bir çeşittir. Adaptasyon kabiliyeti yüksek, verimlilik çok iyi ama gal arısına hassastır. Geçen